

УДК 316.74:2

РЕЛІГІЯ В СИСТЕМІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Олександра Пташник-Середюк

*Національна академія внутрішніх справ,
Прикарпатський факультет, кафедра соціально-гуманітарних дисциплін
вул. Національної Гвардії, 3, 76000, м. Івано-Франківськ, Україна*

У статті здійснено аналіз місця релігії в системі цінних орієнтацій студентської молоді. З'ясовано, що для студентства як специфічної соціокультурної групи притаманною є своя ієрархія ціннісних орієнтацій, відмінна від інших соціальних і демографічних груп суспільства, які пов'язані, насамперед, із становленням в різних сферах життєдіяльності.

На основі аналізу есе студентів ВНЗ Прикарпаття «Мої життєві пріоритети» та анкетного опитування визначено ієрархію цінностей віруючих студентів Прикарпатського регіону, які становлять аксіологічний компонент релігійної ідентичності особистості.

Проведене дослідження показало, що для сучасного віруючого студента Прикарпаття притаманні такі групи цінностей: 1) цінності особистісного рівня, які задовольняють певні базисні потреби особистості; 2) цінності, які задовольняють особистісні духовні потреби; 3) цінності, які регламентують міжособистісні відносини між людьми.

Ключові слова: релігія, релігійні цінності, релігійність, ціннісні орієнтації, релігійні норми, релігійні практики.

Постановка проблеми. Українське суспільство сьогодні, як ніколи, потребує консолідації в досягненні внутрішньої злагоди. Серед чинників суспільної консолідації одним із найпотужніших є релігія, яка справляє великий вплив на свідомість людей. Нині світогляд досить значної частини українських громадян пов'язаний із релігійним феноменом, поширеність якого можна пояснити пошуками духовної опори в умовах поглиблення кризових явищ в усіх сферах життя суспільства.

У цьому контексті особливий інтерес становить вивчення релігійності студентської молоді. Це зумовлено, по-перше, тим, що сьогодні одним із головних суб'єктів процесів, що відбуваються в суспільстві, є молодь. По-друге, релігійна ідентифікація студентства, яке становить значну частину української молоді, формування його ціннісної системи на основі релігійних пріоритетів слугують своєрідним індикатором рівня духовності суспільства в теперішньому і в майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному соціогуманітарному знанні є значна кількість фундаментальних праць із дослідження проблеми релігійності особистості. За останні роки з'явилися численні дослідження окремих аспектів релігійності сучасного українського суспільства, до яких вдаються такі українські вчені, як О. Вишняк, Н. Дудар, В. Єленський, А. Колодний, А. Ніколаєвська, О. Панков, М. Паращевін, В. Перебенесюк, А. Ручка, Л. Рязанова, О. Севекіна. В їхніх роботах розглядається роль релігії в суспільстві, аналізується стан релігійності різних соціальних груп українського суспільства, зокрема молоді, мотивація її релігійних практик, досліджується релігійна ідентичність і конфесійна структура населення України.

Дослідженню студентства як специфічної соціальної групи, його духовних пошуків і ціннісних орієнтацій присвячені роботи таких вітчизняних науковців,

як В. Арбеніна, В. Бакіров, О. Балакірева, А. Ніколаєвська, Н. Победа, Л. Сокурняська, Н. Черниш та інші.

Незважаючи на наявність великої кількості праць із проблем релігійності, науковці вказують на необхідність її подальшого дослідження, підкреслюючи багатоплановість, складність цього процесу, зокрема потребу вивчення особливостей релігійних преференцій студентства як соціальної групи.

Актуальність такого вивчення зумовлюється проблемною ситуацією, суть якої полягає у протиріччях між трансформацією ціннісної свідомості студентської молоді в бік її модернізації та постмодернізації та значимістю для значної частини студентства, зокрема студентів Прикарпатського регіону, релігії як традиціоналістської цінності. Це вимагає вирішення такого важливого наукового завдання, як виявлення особливостей релігійності студентської молоді, зокрема Прикарпатського регіону країни, та місця релігії в системі їхніх цінних орієнтацій.

Метою статті є аналіз місця релігії в системі цінностей студентської молоді (на прикладі Прикарпатського регіону).

Виклад основного матеріалу. Одним з основних факторів, які спонукають людину до певних видів діяльності, виступають цінності. Це пов'язано з тим, що саме вони визначають смисложиттєві орієнтири, закладають духовно-орієнтаційний фундамент суспільного буття. За М. Вебером, наша модель соціального світу неминуче ціннісна, бо мислити в іншій системі координат людина просто не в змозі. Аналіз цей неминуче виявляється однобічним: «пізнання культурної дійсності – завжди пізнання з абсолютно специфічних особливих кутів зору». Немає сенсу говорити про «істинний» погляд на світ, а об'єктивність дослідника полягає в тому, що, беручи на озброєння ціннісний підхід, далі він мусить утримуватися від оціночних суджень [5, с. 380]. Під цінностями М. Вебер розумів узагальнені цілі та засоби їх досягнення, що забезпечують інтеграцію суспільства й допомагають індивідам здійснювати соціально одобрений вибір своєї поведінки в життєво значимих ситуаціях. На його думку, цінності є одним із найважливіших мотиваторів соціальних дій і поведінки індивіда.

Ціннісні орієнтації – один із найважливіших елементів мотиваційної структури особистості та фундамент соціальних настанов. Будучи інструментом саморозвитку й особистісного вдосконалення, ціннісні орієнтації створюють власні, притаманні лише їм механізми цілепокладання.

Для студентства як специфічної соціокультурної групи притаманною є своя ієрархія ціннісних орієнтацій, відмінна від інших соціальних і демографічних груп суспільства, які пов'язані, насамперед, із становленням у різних сферах життєдіяльності. Молодим людям є важливим їхнє утвердження в професійній сфері, створення власної сім'ї, налагодження дружніх контактів, завоювання авторитету у всіх сферах їхньої діяльності. Ціннісні орієнтації знаходять своє відображення в життєвих пріоритетах, що являють собою систему домінуючих ціннісних орієнтацій особистості. Саме життєві пріоритети визначають спрямованість її діяльності. Проаналізувавши есе студентів ВНЗ Прикарпаття «Мої життєві пріоритети», ми дійшли висновку, що найбільш важливими на цьому етапі для них є сім'я та кар'єра. Наприклад, студентка другого курсу відділення філології пише: «Моїми життєвими пріоритетами є сім'я та кар'єра. Я – людина-ідеаліст, але прекрасно розумію, що без матеріальних цінностей вижити у світі неможливо. Я мрію про щасливу і забезпечену, виховану і розумну, щирі і християнську сім'ю. Водночас ще однією ціллю для мене є кар'єра». Також великого значення вони надають навчанню, оскільки розуміють, що саме завдяки ґрунтовним знанням зможуть досягти успіху у професійному становленні.

Окрім того, молоді люди турбуються про своє здоров'я та здоров'я своїх рідних і близьких людей. Ті респонденти, які вже створили власну сім'ю і мають дітей, найбільшого значення надають тому, щоб створити комфортні умови для них. Велике значення студентська молодь різних спеціальностей приділяє духовній сфері. Пріоритетними серед цієї категорії цінностей студентської молоді є чесність, вміння говорити правду, вірність, доброта, дружба, кохання, релігійна віра. Наприклад, студентка юридичного факультету пише: «Серед духовних цінностей пріоритетними для мене є розум, щирість і чистота людської душі – вміння говорити правду. Я «відкидаю від себе» (і іншим раджу) лицемірство, фальш і брехню. Вірю, що мені вдасться задумане, а мої пріоритети не зрушаться, незважаючи ні на що». Такий акцент молодих людей на духовних цінностях є досить важливим для суспільства. Адже саме завдяки високому рівню духовності людина здатна протистояти різного роду суспільним трансформаціям. Як зазначає Л. Сокурянська, однією з найважливіших проблем розбудови та успішного функціонування незалежної Української держави є формування духовних засад самовизначення нашого суспільства в умовах утвердження національної культурної моделі та глобальних викликів. Особливого значення в цьому контексті набуває проблема формування духовного світу сучасної української молоді в умовах суперечливої взаємодії національного та глобального [5, с. 347].

У загальній системі цінностей людства значне місце посідають саме релігійні цінності. Адже протягом досить значного періоду в історії людства вони ототожнювалися із загальнолюдськими цінностями, поставали структуроутворюючим чинником ціннісної системи. Саме релігійні цінності лежать в основі існування як суспільства загалом, так і окремої особистості. У сучасному суспільстві релігійні цінності справляють найбільший вплив на духовне життя сучасного соціуму, а не на політику та економіку. Як зазначає український дослідник Г. Пирог, в історії України християнство через систему цінностей сприяло національній ідентифікації, вихованню національного характеру, формуванню самобутності духовної культури [4].

Проведені в Україні дослідження щодо ієрархії морально-етичних норм, бажаних для індивіда, свідчать про таке. Глибока віра в Бога посідає четверте місце серед таких цінностей, як доброта і людяність, чесність і порядність, діловитість і підприємливість. Найбільше сподівань покладається на сім'ю, віру у власні сили та здібності, підтримку друзів, близьких людей і, нарешті – на особисту віру в Бога [7, с. 37]. Як зазначає Л. Сокурянська, досить значне місце в системі духовних цінностей сучасної молоді посідає релігія. У молодіжному середовищі відбувається своєрідний релігійний ренесанс, ставлення до релігії як до важливої життєвої цінності. Для молодих людей релігія виступає спасінням і заспокоєнням у важкі хвилини життя, способом розібратися в собі, підтримкою та опорою, засобом для розуміння власної душі, сенсом життя.

На основі результатів проведеного нами соціологічного дослідження релігійності студентської молоді ми спробували скласти певну ієрархію цінностей віруючих студентів Прикарпатського регіону, які становлять аксіологічний компонент релігійної ідентичності особистості.

Відповідаючи на запитання анкети, респонденти зазначили, що релігійні норми є важливим регламентуючим компонентом їхньої поведінки. Зокрема, 21% опитаних нами вказали, що завжди в житті керуються заповідями з декалога, 63% – у своїх діях керуються ними інколи.

Наступним підтвердженням того, що релігійні переконання є важливим нормативним зразком поведінки, є відповіді на запитання нашої анкети, яке стосувалося того, якими принципами, нормативними зразками молоді люди керуються у своїй щоденній поведінці.

Запропоновано було обрати всі прийнятні варіанти відповідей. Ми отримали такі результати: 33% – будують свою поведінку відповідно до батьківських настанов, 31% – культурою стосунків (чинять так, як їх виховали в сім'ї), 30% – намагаються слідувати своїм власним ідеалам, 27% – керуються релігійними переконаннями, 16% – загальноприйнятими нормами поведінки в суспільстві і 7% – наслідують приклад інших. Ці результати є підтвердженням того, що релігійні переконання є одними із найважливіших чинників, які визначають поведінку молодих людей, поряд із сімейним вихованням і загальнолюдськими моральними принципами.

Висновки нашого дослідження підтверджуються результатами міжнародного дослідження, проведеного харківськими соціологами, відповідно до якого молоді люди визначають, що релігійні норми та цінності відіграють досить вагому роль у їхньому житті та в житті суспільства. Наприклад, за їхніми результатами, у сучасному суспільстві досить велике значення має саме регулятивна функція релігії, яка полягає в тому, що за допомогою цінностей і норм, зразків поведінки, контролю системи покарань і заохочень, які лежать в основі релігії, здійснюється керування індивідуальною та груповою поведінкою людей [3, с. 238]. Водночас молоді люди зазначають, що церква має досить значний вплив на сім'ю та сімейні стосунки (табл. 1).

Таблиця 1

Вплив церкви на сімейні стосунки (%)

Сфери впливу	Позитивно	Ніяк не впливає	Негативно	Важко сказати	Не знаю
Зміцнення шлюбу та гармонізація стосунків	80,0	6,0	–	10,0	4,0
Сприяє збільшенню народжуваності та зменшенню абортів	56,7	32,0	1,3	17,3	11,3
Сприяє гармонізації стосунків між батьками	46,7	15,3	6,0	21,3	10,7
Сприяє моральному вихованню дітей і підлітків	82,0	3,3	–	8,0	6,7

Зокрема, цей вплив, насамперед, позначається на формуванні моральних якостей підростаючого покоління, а також на зміцненні шлюбу та гармонізації подружніх стосунків. У християнстві основні вимоги щодо регуляції щоденної поведінки людей викладені в заповідях Божих, яких повинен дотримуватися істинний віруючий. Такий розподіл відповідей респондентів є підтвердженням того, що молодь керується заповідями Божими в щоденному житті.

Щодо питання «Який тип людини та її поведінки формує церква серед своїх вірян?», з яким ідентифікують себе молоді люди, то 62% вважають таким активну, ініціативну поведінку людини-творця у всіх сферах суспільного життя, 30% – активну, благочестиву поведінку тільки в питаннях віри, громади, але неактивну в інших сферах життя. Молодь вважає, що церква повинна відповідати вимогам нашого часу, щоб людина з її невтримним ритмом життя могла знайти в ній опору та підтримку. Церква, на їхню думку, потребує омолодження, оскільки в тій церкві, де багато молоді, там рух і прогрес. Якщо молодь задіюється у праці із людьми – церква живе, цвіте і розвивається.

Серед відвідувачів українського форуму [8] у розділі «Релігія» свого часу було проведено опитування «Чого потребує молодь у сучасній церкві?». Нами був здійснений ана-

ліз відповідей молодих людей, і ми побачили досить оригінальні думки. Ось деякі з них: «Людина (взагалі), на мою думку, може знайти себе тоді, коли її оточення може її зрозуміти та підтримати в добрі й складні часи. Тоді вона знаходить себе, тобто знаходить у собі сили приймати власні рішення, незважаючи на зовнішні обставини й тиск. А це, у свою чергу, означатиме гармонію із собою та оточенням. Таким оточенням, наприклад, є сім'я, але може бути і церква». «Молодь і є нове вино Церкви. Нехай невістояне, ще в процесі бродіння. Але воно – НОВЕ. Як задіювати молодь? Дати їй конкретні завдання, та ж праця із дітьми: приготування до Св. Тайн Хрещення чи Сповіді. Зацікавити дітей і молодь активністю. Організувати якісь молодіжні ігри, змагання, походи, поїздки. Розвивати світогляд, будучи в русі та постійному процесі. Молодь у Церкві хоче почуватись реалізованою та потрібною. Що більше функцій передано в Церкві молоді, тим відповідальніше та практичніше покоління виросте. Основні функції молоді в Церкві – це творчий підхід і вміння бути двигуном спільноти».

Сучасна молодь прагне знайти в церкві підтримку, бачити в особі священнослужителів добрих і мудрих порадників. Вона готова і з зацікавленістю залучається до різноманітних видів позакультової практики, зокрема допомагає знедоленим прошаркам населення, бере участь у різноманітних благодійних акціях. Церковні діячі це добре розуміють і радо ідуть на спілкування з молодими людьми.

Молоді люди також наголошують на тому, що релігія та церква позитивно впливають на запобігання девіантної поведінки серед молоді (46%). Український дослідник Світлана Коцюба притримується схожої думки: зокрема, вона вважає, що релігійність населення зменшує рівень злочинності. В Івано-Франківській області сьогодні на 10 тисяч населення всього 17,5 злочинців – це найнижчий показник в Україні. Найменш кримінальним містом у нашій державі є м. Яремче. Депутат міської ради Наталія Остап'юк стверджує, що це пов'язано з тим, що 90% населення Яремче – віруючі, і саме релігійні переконання утримують людей від злочинних дій. Учений секретар Інституту вивчення проблем злочинності Академії правових наук України Владислава Батиргарєєва зазначає, що для того, щоб успішно боротися зі злочинністю, держава повинна бути багатогою та релігійною [2].

Подальшим уточненням суттєвого позитивного впливу релігійних норм на повсякденну поведінку молодих людей є відповіді респондентів на запитання «Чи віра в Бога здатна запобігти невваженим крокам у Вашому житті?», на яке 67% респондентів дали ствердну відповідь, при цьому 30% не змогли визначитися з відповіддю, і тільки 3% опитаних вважають, що релігія не здатна запобігти їхнім власним девіантним діям. Схожі результати отримані харківськими соціологами під час проведення міжнародного соціологічного дослідження серед студентської молоді. Наприклад, респонденти часто вказували на те, що релігія, наприклад, утримує від поганих вчинків (58% по масиву, 3,637 – середнє) [3, с. 237], що є ще одним підтвердженням того, що релігійні вимоги та пріоритети є досить вагомим чинником формування морально-ціннісної системи особистості. Адже в декалозі та Новому Заповіті наголошується на гріховності таких проявів девіації, як убивство, грабіж, зневага, непристойна поведінка, розпуста. Віра в Бога накладає певний відбиток на поведінку людини в буденному житті. Наприклад, віруюча людина, як зазначає о. Віталій Дем'янець, у спілкуванні не дозволяє собі говорити поганих слів, обмовляти інших, обманювати та в щоденній поведінці проявляти ознаки девіації. У віруючої людини формується певний бар'єр, що забороняє їй це робити. Тому формування комплексу релігійних цінностей є особливо важливим для молодих людей, зокрема студентів, адже саме вони є тією соціальною групою, яка є майбутнім для кожної держави, саме вони є носіями та активними творцями традицій свого народу.

Важливим є також те, щоб у молоді відбувався не тільки процес засвоєння ціннісної релігійної системи, але й процес інтеріоризації засвоєних цінностей до особистісного рівня, формування власної системи цінностей, в якій важливе місце буде відведено релігійній сфері. Якщо проаналізувати відповіді студентської молоді щодо того, якими якостями повинна володіти віруюча людина, то можна зробити висновок, що це чесна, альтруїстична особистість, яка в повсякденному житті керується заповідями Божими. Основними рисами, що характеризують віруючого, на їхню думку, мають бути такі: доброта, чесність, милосердя, вихованість, щирість, любов, жити згідно з Божими заповідями, віра, справедливість, скромність, розум.

Релігія як соціальний інститут відіграє також суттєву роль у духовному житті будь-якої країни, сприяє укріпленню рівня моральності, на що звертали увагу також наші респонденти. Наприклад, як свідчать отримані дані, 77% опитаних вважає, що церква та релігія відіграють значну роль у зміцненні традицій і моралі в українському суспільстві; на думку 14% респондентів, роль релігії є лише частково значною, а 8% респондентів не цікавляться цими питаннями.

Велике значення в суспільстві, на думку молодих людей, відіграє також культуротрансляційна функція релігії, яка сприяє розвитку певних складових культури, забезпечує збереження та розвиток цінностей власне релігійної культури, здійснює трансляцію культурних цінностей від покоління до покоління. У тому, що релігія сприяє особистісному розвитку, залученню до культурних цінностей, впевнені 49% опитаних (середнє – 3, 442) [3, с. 273].

Найбільш дієвими соціальними інститутами у формуванні особистості молоді назвали сім'ю (70%), освіту (61%), релігію (50%), державу (45%) та 36% – «вулицю», тобто випадкові обставини. Характерними рисами сучасної молоді, на думку респондентів, є впевненість у завтрашньому дні, схильність до ризику, відповідальність, бажання добре вчитися, чесність, порядність, оптимізм. Водночас, на жаль, були названі також негативні риси, такі як агресивність, жорстокість і схильність до протиправних дій.

Отже, результати авторського опитування та дані дослідження харківських соціологів дають змогу зробити висновок, що молоді за сучасних умов має відповідати щонайменше двом основним вимогам. По-перше, її основні соціокультурні характеристики мають бути адекватними панівним у конкретно-історичному культурному контексті нормам, що уможливають саме існування суспільства як певної цілісності. По-друге, сучасна молода людина повинна бути підготовленою до соціальних інновацій і змін, які забезпечують швидкий темп економічних, політичних і культурних перетворень. Найбільш важливу роль у пристосуванні молоді до цих вимог і формуванні їхніх моральних цінностей відіграють сім'я, система виховання й освіти, релігія та дозвілля.

Релігія, на думку молодих людей, виступає моральним стабілізатором суспільного життя. З цим не можна не погодитися, адже більшість релігійних систем спрямовують виховання на подолання притаманного людині егоїзму, і ті цінності, які релігія намагається прищепити, значною мірою збігаються зі світськими суспільними потребами й вимогами. Наприклад, це повага до близьких, співчуття, взаємодопомога, гуманізм, недопущення насильства і злочинів. Наприклад, у згаданому дослідженні харківських соціологів найчастіше респонденти вказували на те, що релігія дає людині віху, надію в складних життєвих ситуаціях (66% по масиву), що є одним із проявів її компенсаторної функції, яка спрямована на заповнення обмеженості, залежності, безсилля людини (табл. 2) [3, с. 237].

Таблиця 2

Роль релігії в сучасному суспільстві за оцінками респондентів (середні значення; інтервал від 1 – абсолютно не згоден до 5 – абсолютно згоден)

	У цілому по масиву	Ті, що сповідають певне релігійне вчення	Ті, що займаються певними практиками	Ті, що не сповідають	Схід	Центр	Південь	Захід
Сприяє налагодженню відносин з іншими людьми	3,211	3,498	3,176	2,821	3,066	3,116	3,096	3,565
Допомагає зрозуміти та відчувати сенс життя	3,410	3,835	3,245	2,898	3,209	3,288	3,224	3,917
Дає відчуття впевненості у майбутньому	3,171	3,548	3,078	2,689	2,965	3,100	2,949	3,670
Дає можливість відчувати належність до певної спільноти однодумців	3,229	3,455	3,179	2,929	3,195	3,163	3,050	3,484
Формує більш толерантне ставлення до людей	3,598	3,906	3,458	3,233	3,453	3,531	3,461	3,950
Дає втіху, надію в складних життєвих ситуаціях	3,840	4,156	3,664	3,480	3,755	3,722	3,660	4,204
Є об'єднуючою силою в суспільстві	3,236	3,527	3,113	2,879	3,067	3,147	3,083	3,649
Допомагає поліпшити відносини в сім'ї, з родичами	3,284	3,689	3,176	2,764	3,047	3,129	3,059	3,895
Утримує від поганих вчинків	3,637	3,952	3,528	3,240	3,478	3,517	3,524	4,024
Сприяє особистісному розвитку, залученню до культурних цінностей	3,442	3,750	3,358	3,048	3,286	3,391	3,286	3,804

Велике значення релігії для особистості виявляється також через психологічний аспект компенсації – зняття емоційної напруженості, катарсис, втіху, духовну насолоду. Водночас релігія сприяє світоглядному самовизначенню особистості, збереженню традицій і цінностей суспільства. Релігійні норми та принципи допомагають людині запобігти девіантним проявам і невиваженим крокам у житті.

Висновки. Проведений нами аналіз результатів соціологічних опитувань та есе дає підстави зробити висновки, що для сучасного віруючого студента Прикарпаття притаманні такі групи цінностей, які ми згрупували за ступенем важливості для опитаних. Першу групу становлять цінності особистісного рівня, які задовольняють певні базисні потреби особистості. До них можна зарахувати сім'ю, освіту, побудову власної кар'єри. Другу групу становлять цінності, які задовольняють особистісні духовні потреби, а саме: дружба, кохання, відвідування церкви, практична реалізація заповідей Декалогу, свобода віросповідання, оптимізм. І, нарешті, третю групу – цінності, які регламентують міжособистісні відносини між людьми: повага до старших, допомога ближньому, чесність і порядність.

Віруюча людина, на думку студентської молоді, повинна вірити в Бога, відвідувати храми та богослужіння, справляти щоденну молитву, святкувати релігійні свята, жити відповідно до заповідей Божих, дотримуватись посту, брати участь у релігійних обрядах, тоб-

то релігія та релігійні практики повинні бути атрибутом повсякденних практик, знаходити вияв у повсякденній поведінці, а релігійні норми виступати її регулятором.

Список використаної літератури

1. Вебер М. Избранные произведения. М., 1990. 603 с. ISBN 5-01-001584-6/
2. Коцюба С. Релігійність населення зменшує рівень злочинності. URL: <http://h.ua/story/117298/>.
3. Ніколаєвська А. Релігійні ідентичності в системі соціальних ідентичностей українського студентства. Українське студентство у пошуках ідентичності: монографія / За ред. В. Арбеніної, Л. Сокурянської. Х: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. 520 с. ISSN 1563-3713.
4. Пирог Г. Ціннісна природа релігії (аксіологічний аналіз християнства): автореф. дис. ... канд. філософ. наук: спец. 09.00.11. К., 2005. 18 с.
5. Сокурянська Л. Духовний світ сучасного українського студентства: національні джерела та глобальні орієнтири. Соціологія в ситуації соціальних невизначеностей: тези доповідей учасників I Конгресу Соціологічної асоціації України. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2009. С. 347.
6. Сокурянская Л. Студенчество на пути к другому обществу: ценностный дискурс перехода. Харьков: Харьковский национальный университет имени В.Н. Каразина, 2006. 576 с. ISBN 966-623-363-0.
7. Сучасна релігійна ситуація в Україні: стан, тенденції, прогнози / За ред. проф. П. Косухи. К., 1994. С. 146.
8. Чого потребує молодь у сучасній Церкві? URL: <http://www.ukrcenter.com/Форум/31428-2/>.

THE PLACE OF RELIGION IN THE SYSTEM OF VALUABLE ORIENTATIONS OF THE STUDENT YOUTH

Oleksandra Ptashnyk-Serediuk

*National Academy of Internal Affairs,
Precarpathian faculty, Department of Social and Humanitarian Disciplines
National Guard str., 3, 76000, Ivano-Frankivsk, Ukraine*

The article analyzes the place of religion in the system of valuable orientations of the student youth. It has been found out that for students as a specific socio-cultural group their own hierarchy of value orientations is characteristic, different from other social and demographic groups of society, which are connected, first of all, with the formation in various spheres of life.

Based on the analysis of students' of higher educational establishments of the Precarpathian region essays "My Life Priorities" and the questionnaire, it became clear that the most important at this stage for them is family, education and career. The hierarchy of values of the believing students of the Precarpathian region is determined, which constitute the axiological component of the religious identity of the individual.

The conducted research showed that for a modern believing student of the Precarpathian region, the following groups of values are inherent: 1) values of the personal level, which satisfy certain basic needs of the individual; 2) values that satisfy personal spiritual needs; 3) values regulating interpersonal relations between people.

Key words: religion, religious values, religiosity, value orientations, religious norms, religious practices.